

**Til
kommunal- og forvaltningskomiteen, Stortinget**

Fellesorganisasjonen (FO)

Høringsmøte 3. november 2009

**Kommentarer til St.prp.nr. 1 (2009-2010)
Statsbudsjettet 2010**

FELLESORGANISASJONEN

Postboks 4693 Solienberg
0506 Oslo
Telefon 23 06 11 70
kontor@fo.no
www.fo.no

Innspill fra FO til kommunal- og forvaltningskomiteen vedrørende statsbudsjettet 2010

Fellesorganisasjonen (FO) er et fagforbund som organiserer mer enn 24.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernetpleiere, velferdsarbeidere og studenter. FOs hovedmål er å bedre medlemmenes lønns- og arbeidsforhold, drive helse- og sosialpolitisk påvirkningsarbeid og yrkesfaglig aktivitet. Nesten 80 % av FO sine medlemmer er kvinner.

Hvordan sikre finansiering og prioritering av omsorgstjenestene, barnevernet, og sosialtjenesten i Nav?

Den rødgrønne regjeringen har tatt viktige grep for å videreutvikle velferdsstaten og FO er glad for at kommuneøkonomien er styrket. Dette er helt nødvendig for at kommunene skal kunne gi og utvikle gode tjenester for alle.

Innenfor Kommunal- og regionaldepartementets budsjettområde vil vi spesielt løfte fram programkategorien 13.80: Bolig, bomiljø og bygg som gir etter FOs mening i all hovedsak en helhetlig forståelse og innsats på boligområdet med unntak av gjennomføringen av dereguleringen av utleieboliger i Oslo og Trondheim.

Fortsatt har kommunene store uløste utfordringer blant annet innenfor omsorgstjenestene, barnevern og sosialtjeneste. Våre medlemmer møter daglig mennesker i sårbare situasjoner, og vi erfarer at kommuner i liten grad prioriterer barnevernet, sosialtjenesten, og tjenestene til utviklingshemmede selv om kommune får større økonomisk handlingsrom. Det er nødvendig med statlige føringer gjennom opptrappingsplaner, øremerking, bemanningsnormer, standarder og forskrifter. FO håper at Stortinget i behandlingen av Statsbudsjettet2010 tar hensyn til dette.

Levekår for personer med utviklingshemning

FOs anbefaling

- FO ber komiteen støtte forslaget om en statlig initiert opptrappingsplan for økt vernepleiefaglig kompetanse i tjenestene til personer med utviklingshemning.
- FO ber komiteen støtte forslaget om opprettelse av vernepleiefaglige spesialiststillinger i omsorgstjenestene som kreves mastergrad.
- FO ber komiteen støtte forslaget om å styrke tjenesten til utviklingshemmede med 1000 nye vernepleiefaglige stillinger

Kompetansebehovet i tjenestene til personer med utviklingshemning blir ikke møtt

Sosial- og helsedirektoratets rapport "Vi vil, vi vil, men får vi det til?" viste at situasjonen for personer med utviklingshemning er bekymringsfull på de fleste livsområder. Rapporter fra fylkesmenn viser at opp mot 80 % av alle vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med utviklingshemning må ha dispensasjon fra kravet om kompetanse hos tjenesteyterne. Tall fra KS viser at andelen høgskoleutdannet personell er svært lav. Kompetansen i tjenestetilbudet til personer med utviklingshemning må heves. Det er nødvendig med sosialfaglig og vernepleiefaglig kompetanse i alle deler av tjenestene. Dette er mennesker som ofte er *avhengig* av profesjonell hjelp for å sikre sine behov og rettigheter. FO krever derfor en statlig initiert opptrappingsplan for økt kompetanse i tjenestene til personer med utviklingshemning.

Budsjettet for 2010 er alt for defensiv når det gjelder å sikre levekårene til utviklingshemmede. Regjeringens forslag om et nettbasert opplæringstilbud til de ansatte uten treårig bachelor utdannelse vil ikke svare på det skrikende behovet for kompetanse i tjenesten. Regjeringen må sørge for 1000 nye vernepleiefaglige stillinger i 2010.

Tiltak som kan sikre økt kompetanse kan være:

- En statlig initiert opptrappingsplan for økt kompetanse i tjenestene til personer med utviklingshemning. Her trengs det blant annet et økt og målrettet fokus utover det som foreligger i kompetanseløftet innenfor omsorgsplan 2015.

Kostnad:

150 millioner kr med en opptrapping på 20 % pr. år i 10 år.

- Det opprettes vernepleiefaglige spesialiststillinger i omsorgstjenestene som krever mastergrad – eksempelvis fagutviklingsvernepleier.

Kostnad:

Kommunene kan søke om lønnsmidler til vernepleiefaglige spesialiststillinger. 20 millioner kroner settes av til formålet pr år i en ti-års periode.

Ressurskrevende tjenester – kap. 575, post 60

FOs anbefaling

- FO ber komiteen gå mot forslaget om å redusere statens inndekning av kommunenes utgifter til ressurskrevende tjenester

FO ber komiteen gå mot forslaget om å redusere statens inndekning av kommunenes utgifter til ressurskrevende tjenester. Ordningen med statlig tilskudd til kommunene for ressurskrevende tjenester er svært viktig. Antallet tjenestemottakere som er kommet inn i ordningen har økt de siste årene, og uten en slik kompensasjonsordning ville tjenestetilbudet variert stort fra kommune til kommune og i takt med svingninger i den kommunale økonomien.

FO er bekymret for at en slik innstramning i praksis vil innebære en nedbygging av tjenestetilbudet til de i samfunnet som trenger det aller mest. Kommunesektoren er fra før presset i forhold til tjenesteproduksjon, og det er derfor nødvendig med god statlige tilskudds- og kompensasjonsordninger for å sikre at tjenestetilbudet rettet mot funksjonshemmede og kronisk syke brukere ikke skal bli skadelidende.

Sosialtjenesten i Nav

FOs anbefaling

- FO ber komiteen støtte forslaget om å innføre nasjonal minstenorm for sosialhjelp på minimum SIFOs satser
- FO ber komiteen støtte forslaget om å styrke NAV med 1000 nye sosialfaglige stillinger
- FO ber komiteen støtte forslaget om en innføring av bemanningsnormer for sosialfaglige ansatte i NAV

Nasjonal minstenorm og oppjustering av sosialhjelpsatsene

Det må sikres en alminnelig god levestandard for de som ikke kan arbeide. Her har ikke regjeringen svart på utfordringene så langt. FO mener at innføring av nasjonal minstenorm for sosialhjelp på minimum SIFOs satser og kraftig heving av minstenivået på trygdeytelsene er de to viktigste grepene som må gjøres for å bekjempe fattigdommen i Norge. Det er dog et fremskritt at Regjeringen har økt de veiledende minstesatsene for sosialhjelp, men det er fortsatt opp til hver enkelt kommune å følge de veiledende satsene. Dette skaper rom for store geografiske forskjeller.

I dag skiller statens veiledende satser og SIFOs standardsatser ca 2000 kr pr. mnd. Begge satsene er ment til å dekke hva som er nødvendig for å klare et nøkternt livsopphold. Dette er en forskjell som utgjør en stor forskjell for de som er avhengig av stønaden.

Kostnad: 1,2 milliarder

1000 nye sosialfaglige stillinger i NAV

Det er stor behov for å styrke Nav med 1000 nye sosialfaglige stillinger for blant annet å følge opp brukerne på kvalifiseringsprogrammet, følge opp ungdomsgarantien, følge opp arbeidsevnevurderingen og følge opp nye grupper som har bruk for sosialfaglig oppfølging som for eksempel utviklingshemmede.

Bemanningsnormer for sosialfaglige ansatte i NAV

Ved en innføring av bemanningsnormer for de sosialfaglige ansatte i NAV vil ikke den sosialfaglige ansatte ha ansvar for et ubegrenset antall med klienter og oppgaver som skal følges opp. God sosialfaglig oppfølging er tidkrevende. For å møte brukere med sammensatte behov må sosialarbeideren ikke bare møte brukeren på kontoret, men også på andre arenaer utenfor kontoret som er hensiktsmessig. Dette er ressurskrevende arbeid og det må legges til rette for at sosialarbeideren kan være tilgjengelig, fleksibel, har et begrenset antall brukere å følge opp og kan tilby skreddersydde tiltak ut fra den enkeltes behov.

Kommunalt barnevern

FOs anbefaling

- FO ber om det blir satt av øremerke midler til det kommunale barnevernet – både for å styrke bemanningen over en fireårs periode med 1600 stillinger og ved å styrke kommunenes konkrete tiltaksarbeid i barnevernet
- FO ber komiteen støtte en innføring av bemanningsnorm innenfor det kommunale barnevernet

FO har lenge synliggjort konsekvensene av for lav bemanning i det kommunale barnevernet og forbundet har kjempet for flere stillinger. Vi er derfor glad for at Regjeringen vil samarbeide med KS om en styrking av det kommunale barnevernet. Regjeringen sier at veksten i de frie inntektene gir rom for en opptrapping av 400 nye stillinger i det kommunale barnevernet i 2010. Det er en riktig retning som regjeringen nå staker opp. Det vil være avgjørende at BLD og KS klarer å motivere kommunene til å etablere nye stillinger. FO vil fortsatt være en pådriver for at den nødvendige opptrappingen fortsetter i fire år fremover.

I tillegg krever FO en innføring av bemanningsnorm innenfor det kommunale barnevernet. Bemanningsnormer vil bidra til at sosionomene og barnevernpedagogene som arbeider i det kommunale barnevernet ikke kan ha ansvar for et ubegrenset antall med barn og oppgaver som skal følges opp. God sosialfaglig oppfølging er som regel tidkrevende.

Kostnad: 500 millioner

Samhandlingsreformen

FOs anbefaling

- FO ber komiteen gå i mot forslaget om kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten fra 2010

FO er kjent med at Danmark har forsøkt denne formen for delt finansieringsansvar mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten, noe som ikke har fungert tilfredsstillende. Danmark vurderer derfor nå muligheten for en reversering av denne finansieringsmodellen.

FO mener at regjeringens forslag vil føre til store utfordringer både for kommunene og for spesialisthelsetjenesten. Det er etter FOs mening lite sannsynlig at det vil gi ønsket effekt på den forebyggende innsatsen.

Opphevelse av husleiereguleringen i Oslo og Trondheim

FOs anbefaling

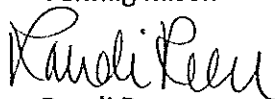
- FO ber komiteen sikre at de som i dag bor i husleieregulerte boliger får beholde boligen sin til fortsatt regulert pris. Økt bostøtte bøter ikke på dette.
- FO ber komiteen sikre at det er et vist antall utleieboliger i de store byene som er prisregulert

FO mener det er en uklok politisk beslutning å deregulere de rundt 3500 boligene i Oslo og Trondheim som etter planen skal skje 01.01.2010. Det er derimot behov for å øke antallet prisregulerte utleieboliger slik at vi kan gi større boligtilbud til alle i samfunnet også i deg. Det er nødvendig å ha et lovverk for riktig prissetting av boliger om en ønsker å bryte markedsdominansen og forhindre nye boligbobler. Norge er det eneste landet i verden som ikke har prisstabilisering av utleieboliger

For å løse problemet med økte husleier øker regjeringen bostøtten til de som har svar økonomi. Dette er FOs mening ingen god og varig løsning, men er en løsning som klientifiserer og som gir inntekt til utleier med leietakeren som mellomkonto.

03.11.09

Vennlig hilsen

Randi Reese
forbundsleder, FO

Kathrine Haugland Martinsen
fagkonsulent